

TURISTIČKE ATRAKCIJE Stipan Matoš, član uprave Zagrebačkog holdinga u Mariji Bistrici obnovio stari mlin

Čuvanje zagorske baštine uz korito potoka Bistrice

Zoran GREGUREK

Zagrebačka obitelj Matoš u srcu Zagorja odvažila se ostvariti projekt iz bajke. Naime, na imanju svoje supruge Štefice u Podgorju Bistričkome, samo nekoliko stotina metara od marijambistričke bazilike u našem najvećem marijanskom svetištu, šezdesetogodišnji prof. dr. Stipan Matoš, poznatiji kao član Uprave Zagrebačkog holdinga, obnovio je stari mlin.

Prava mala vodenica, smještena u novosagrađenoj drvenoj kućici uz korito potoka Bistrice, sada je prava seoska atrakcija koju, iako je otvorena prije samo nekoliko dana, znatizeljnici naveliko posjećuju.

Nekad osam mlinova

»Obnovljeni mlin preseljen je s lokacije kilometar udaljene od sadašnje. Sve rekonstrukcije napravljene su prema ostacima staroga mlina. Mlinova je na potoku Bistrici nekada bilo osam, a dosad nijedan. Stoga sam od vlasnika starih mlinova i dobio suglasnost da preselim ostatke za puštenih vodenica na novu lokaciju«, govori nam Matoš kojega su na gradnju, odnosno obnovu mlina, ponukali motivi kojima se danas rijetko tko vodi.

»Obnovio sam mlin jer mi je želja sačuvati hrvatsku baštinu, posebno nakon Domovinskoga rata u kojemu je puno toga uništeno i puno je ljudi iz svojih krajeva pošlo u svijet trbuhom za kruhom. Zato je i velik broj objekata prepusten na milost i nemilost i o njima je potrebno povesti brigu«, pojašnjava nam Matoš dok nam pokazuje kako fun-

Obitelj Matoš neće prodavati proizvode iz njihove vodenice već će posjetiteljima darivati po paketić domaćeg brašna

kcionira njegov mlin. Kukuruz i pšenica se melje i izlazi zlatno-bijela smjesa, domaće brašno. Taj rođeni Kijevljan priznaje da jako voli pitomi zagorski kraj i ljude koji ga nastanjuju.

Otvoren posjetiteljima

»Gradnja je trajala jednu godinu i uz puno ljubavi privedena je kraju. No, moja i namjera moje supruge i naše obitelji nije da samo za sebe čuvamo mlin, već će on zahvaljujući našim susretljivim susjedima, dok nas ne bude u Mariji Bistrici, biti dostupan posjetiteljima. Osim što će ga moći razgledati, a susjedi će ga staviti i u pogon, za uspo-

»To što smo oživjeli mlin ne znači da će iz njega samo izlaziti brašno, već želimo da se mjesto i kulturno oživi. Ovaj lokalitet ima pretenziju postati mjesto susreta, poručio je Matoš koji je za otvorenje mlina prošli petak priredio pravu pučku veselicu na kojoj se okupilo dvjestotinjak njegovih prijatelja, rodbine i susjeda koje je počastio jelom i pićem

BAŠTINA Državni poticaji i za mlinove

Ministarstvo turizma otvorilo je niz novih javnih poziva za dodjelu bespovratnih financijskih poticaja programima i projektima radi poticanja razvoja turizma Republike Hrvatske. Tako se novac odobrava i za osmišljavanje i realizaciju programa i projekata obnove kulturne baštine u što, pored obnove tradicionalnih kuća, radionica tradicijskih obrta, uređenja privatnih etno-zbirki, spada i uređenje mlinova. Svrha državnih dotacija je uključivanje novobnovljenih objekata u turističku ponudu kao gospodarsko-turističkih objekata ili turističkih atrakcija (kakav je slučaj Matošev mlin). Ministarstvo financira do 50 posto troškova, a najviše do iznosa od 150.000 kuna. Javni poziv je otvoren do 30. rujna ove godine.

POTHVATI I TURIZAM Na Dan hrvatske državnosti veslaju preko La Manchea

Dosad najveći pothvat neretvanskih lađara

Svi veslači su u odličnoj kondiciji, zdravi i raspoloženi za novi podvig, koje je u različitim uvjetima više od tri mjeseca trenirao prof. kineziologije Mario Sršen

Nedjeljko MUSULIN

Dvnaest neretvanskih lađara, od kojih šesnaest veslača, dva parića i jedan bubnjar, u nedjelju je oko sedam sati iz Metkovića krenulo u Dover (Velika Britanija), otkud će do Calasia u Francuskoj na Dan hrvatske državnosti, 25. lipnja, preveslati La Manche (36 kilometara) i tako uknjižiti svoj najveći pothvat. Srdačno su ih ispratili članovi Uprave Udruge lađara Neretva, rodbina i prijatelji, Metkovačani i mještani iz neretvanske doline.

Višemjesečne pripreme

Pri odlasku iz doline Neretve lađari su nam rekli da su svi u ekvipi kondicijski spremni preveslati i dvostruko širi La Manche budu li im naklonjene inače čudljive vode oceana. Iako oduševljeni svojim najnovijim pothvatom, nisu nam mogli točno izračunati koliko će sati veslati da bi preveslali kanal između Europe i Velike Britanije. No, podsjetili su na činjenicu da su svaku dosadašnju utrku Maratona lađara na rijeci Neretvi od Metkovića do Ploča, kraću desetak kilometara, izveslali tek za pet sati. Taj novi pothvat neretvanskih lađara »La Manche 2009.« održava se pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mešića i predsjednika Hrvatskog sabora Luke Bebića, a organizirala ga je Udruga lađara Neretve uz potporu donatora. Lađari ističu da je svemu uvelike pripomogao i jedan od inicijatora te zanimljive ekspedicije Francuz Thierry Paull, čija je majka iz Komina. To su nam potvrdili predsjednik Udruge neretvanskih lađara Marko Marušić i jedan od dopredsjednika Boro Jelčić, ističući kako njihova najnovija sportska manifestacija »La Manche 2009.«, za koju su se lađari pripremali više od tri mjeseca pod različitim vremenskim uvjetima na Neretvi, ima značajno mjesto i u promicanju Hrvatske u širem svijetu.

»Skupinu naših uvježbanih veslača čine predstavnici lađarskih ekipa prema poretku s lanjskog Maratona lađa 2008., koji su životne dobi od 20 do 65 godina. Očekujemo kako će vrijeme veslačima ići na ruku i da će u rekordnom vremenu preveslati La Manche«, optimističan je Marušić.

Neretvanski će lađari na ruti od Dovernog do Calasia mnoge podsjetiti i na davnu slavu kneza Domagoja i gusarske pothvate svojih pre-

daka, gotovo jedinstvene na cijelom Sredozemlju. Daka, na sve će podsjetiti i njihova lađa, teška oko 800 kilograma, sagrađena prije tri godine u radionici kaštelanskog kalifata Bakice, koja je u petak iz Metkovića otpremljena u Dover. To nam je

potvrdio Boro Jelčić, neretvanski gondolijer iz Kravca, koji će također veslati u skupini lađara.

Zahtjevan pothvat

»Svi veslači su u odličnoj kondiciji, zdravi i raspoloženi za novi podvig, koje je u

»Pothvat neretvanskih lađara »La Manche 2009.« održava se pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mešića i predsjednika Hrvatskog sabora Luke Bebića, a organizirala ga je Udruga lađara Neretve uz potporu donatora

različitim vremenskim uvjetima više od tri mjeseca trenirao prof. kineziologije Mario Sršen. La Manche od Dovernog do Calasia preveslati ćemo u rekordnom vremenu ako ne bude kakve teže nevere. Skupina je sastavljena od petnaest prvoplasiranih lađarskih ekipa Maraton lađa 2008. odnosno gotovo iz svih mjesta doline Neretve (Rogotina, Komina, Kravca, Ploča, Metkovića, Staševica, Vida, Kule Norinske, Opuzena...), a s njima su i njihovi gosti iz Bjelovara. Inače, na La Manche nas ništa ne smije iznenaditi jer smo, kao vješti lađari, sve predvidjeli čak i otežavajuće okolnosti tijekom veslanja. Ako ne bude kakve nevere na moru, rutu od 26 kilometara nastojat ćemo preveslati za oko sedam do osam sati«, računa neretvanski gondolijer Jelčić, od djetinjstva zaljubljen u lađe i svoju Neretvu.

Marušić i Jelčić ističu kako će zanimljiv, ali i zahtjevan pothvat neretvanskih lađara na La Manche ujedno biti i uvod (dakako i njihova promjera) u ovogodišnji 12. Maraton lađa 2009., koji će se pod pokroviteljstvom predsjednika RH održati 8. kolovoza na Neretvi, s početkom u 17 sati od mosta u Metkoviću. Smatraju kako će ta zanimljiva sportska manifestacija, dan prije održavanja ovogodišnjeg viteškog spektakla 294. sinjske alke, u neretvansku dolinu privući i do 150.000 posjetitelja, među kojima će biti i mnoštvo stranih turista.